

EVA ZÁBRODSKÁ

DUŠE NA KARI

Můj ajurvédský
deník z Indie

motto

Duše na kari

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.motto.cz
www.albatrosmedia.cz

Eva Zábrowská
Duše na kari – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2020

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS MEDIA

EVA ZÁBRODSKÁ

DUŠE NA KARI

Můj ajurvédský
deník z Indie

Praha 2020

*Věnuji Hádžovi, dcerám Zuzi a Julišce, a všem,
kteří chtějí poznávat věci nové a smysluplné,
které mohou učinit život na naší planetě plnější,
zdravější a čistší ve všech významech toho slova.*

Za ajurvédou do Indie

Způsob, jakým člověk potká tak zajímavou, úžasnou a doporučeníhodnou záležitost, jakou je nejstarší zachovaný léčebný systém světa, bývá povětšinou jednoduchý. Buď se k němu propracuje cvičením jógy a touží po hlubším rozšíření svých znalostí v kontextu této východní nauky. Anebo objeví její blahodárné účinky přes své choroby a postupným zjišťováním, jak všechno souvisí se vším, se mu daří či nedaří znovu nastolovat dobré zdraví obnovováním rovnováhy těla, mysli a emocí pomocí jeho vlastních zdrojů biologické inteligence.

Já jsem se k ajurvédě dostala přes kamarádku Hanku, výtečnou ajurvédskou masérku a nadšenou vyznavačku všeho, co s ní souvisí.

„Nemůžeš se nikam dostat, dokud to nezkusíš,“ rozjímalala jednoho podzimního podvečera na našem společném jógování nad vzkazem svého známého ajurvédského lékaře a během pár dní nám oznámila, že koncem roku odjíždí na ajurvédskou zkušenou do nejjihnějšího státu Indie, do Kéraly.

Neslyšely jsme o ní až do jara, kdy se vrátila prozářená, poloviční a nabitá zážitky. Překypovala nadšením a talentem hovořit o zažité ajurvédské zkušenosti, o změnách, které je

naprosto nezbytné co nejdříve podstoupit, abychom unikly chorobám, stresu a nepokoji západního konzumu. Byly jsme zvědavé a překvapené ze změny, která se s ní udála, zvlášť když nás obohacovala nejrůznějšími moudry.

Jen vnitřně bohatý a spokojený život ve skromnosti a duševním klidu vede ke zdravému životu (babička by měla radost).

Náš život je vztah a ten nejdůležitější je ten, který máme každá se sebou, protože nic vnějšího nesplní naše očekávání, protože to vše lze ztratit, nikoliv však své tělo, mysl, emoce a duši (a co ty úžasné lodičky na zítřejší ples?).

Jsme tím zdravější, čím lépe se nám podaří vyladit tělo a mysl a duši na vesmírné vědomí. A to tím způsobem, aby toto vědomí začalo řídit náš organizmus (to si dám líbit jen v případě, že to nebude v hypnóze).

Kamkoliv se ubírá naše mysl a tedy pozornost, tam směřuje naše *prána* neboli životní síla. Navíc soustředíme-li se dovnitř svého nitra, *pránu* budujeme a posilujeme. Naopak při nákupech v supermarketu se rychle ztrácí.

Náš dech a práce s ním přímo ovlivňuje zážitky těla a mysli.

Jsme to, co jíme.

Jsme každá obdařena fyzickými a mentálními rysy, takzvanou osobní konstitucí, kterou jsme dostaly jednou provždy při narození. „Té se říká *prakrti* a musíte ji pečlivě rozlišovat od *vikrti*,“ nabádala ajurvédy znalá a zapálená Hanka. „*Vikrti* je totiž náš dočasný aktuální zdravotní stav, který se většinou zhoršuje, protože jsme neukázněné,“ zvedla významně obočí, „liší se od *prakrti*, a tím se dostáváme do nerovnováhy.“ Pohupovala se jako rozzlobený medvěd brtník...

Ajurvéda je skutečným a jedinečným léčebným systémem, ke kterému svět teprve tápavě kráčí, a ona (Hanka) a teď samozřejmě i my (a rukou naznačila, kam až osvětlení dosáhne) si tenhle vynález nenecháme ujít.

Jakmile jednou začneme žít podle ajurvédských zásad, získáme jako vedlejší bonus k dobrému zdraví i dlouhodobý pocit štěstí.

Ne že bych nebyla šťastná už teď a leckdy i prozářená, ale ajurvéda mi začala připadat natolik zajímavá, že jsem pojala nápad se za doktorem Kiranem vypravit sama, a udělat si tak vlastní zkušenost a úsudek.

Bylo krásné babí léto u nás v podhůří Orlických hor, když jsem se vytasila se svým návrhem.

„Na měsíc do Indie a proboha proč? Není tu krásně?“ nepochápal Hádž, nevěřícně kroutil hlavou nad takovým nápadem a šel „likvidovat tu strašně a nepříjemně překážející větev zadní borovice“.

Hádž se nikdy nerozhoduje unáhleně a dovede uvažovat i čtvrthodinku, jak odpovědět na otázku „Čaj nebo kávu?“. Uvažoval.

Jorkšírek Max hrabal freneticky krtčí noru, až v ní postupně celý mizel, Julie přikrytá svým notebookem sdělovala světu své denní vzrušující zážitky a Hádž, který žije v permanentní iluzi, že ví o kutilství víc než Mr. Bauhaus, a čas od času odchází „tvarovat“ naše vzrostlé borovice, protože mu překáží v podjíždění sekačkou, je naším podhůřím nadšen a náš kout miluje ze všech koutů světa nejvíc.

Myslím si, že každá změna, zvláště tak dramatická jako měsíční absence od stolu a lože, by měla být pozvolná jako odtučňovací kúra.

Mám čas, protože vím, že jsem měla šťastnou ruku ve volbě partnera.

Pátek 8. března

Předodjezdová horečka v klasickém předjaří s drze vlezlým větrem, který proniká nejen pod kabát, ale až do morku kostí. Miloš Zeman skládá nadvakrát prezidentský slib a MDŽ, svátek s retro karafiátovou příchutí, oprašují především prodejci květin.

Balím tentokrát na poslední chvíli.

„To jsem zvědavá, co zas zapomenu,“ stresuji sebe i okolí dupajíc po schodišti našeho obydlí nahoru a dolů.

„V nouzi prý poznáš přítele, někdy taky mistra,“ uklidňuje mě po svém a od obrazovky svého nonstop nahřátého laptopu nejmladší člen rodiny Julie. Mladší je akorát Max, jorkšíř, a ten se protentokrát k nadhozenému tématu rozhodl nevyjadřovat.

Hotovo! Valím kufr s jeho sedmnácti kily z poschodí do předsíně a pozoruji, že vypadá dost nenasyceně. Že bych přibalila ještě ty nové parádní šaty? Tak daleko se hned tak nepředvedou!

Do háje, úplně jsem zapoměla, že mám přivést ajurvédské kamarádce Hance masážního prášku, prý co uvezu. Šaty zůstávají na ramínku a já se jen s odstupem času musím smát,

jak pošetilá a zbytečná byla tehdy má snaha o módní či barevné sladění zabalených outfitů.

Večer se naposledy tento měsíc přitulím k milovanému Hádžovi a sledujeme bok po boku rodinou oblíbený pořad *Všechnopárty*. Ač moderátor i pozvaní hosté ze sebe ždímají své nejlepší životní chvílky, při druhém hostu večera beznadějně usínám. Bohužel naposled a na gauči, neboť po zalehnutí na krovky a do postele už nezamhouřím oka až do třetí hodiny ranní.

Zdá se mi o Kudle Beach – nezapomenutějším místě na jihozápadním pobřeží Indie.

Jedu jako první Česka na místo, kde si doporučený doktor Kiran Bhath otevřel na kraji džungle svou ajurvédskou kliniku. Není to jeho první klinika, tu už úspěšně provozuje v Kovalamu v docela nejjihnější části Indie Kérale, ale zdejší panenská příroda a obchodní kontakty mu zavelely vybudovat tohle nesmírně bohulibé zařízení právě na tomhle zpola opuštěném místě.

Nejedná se o žádnou novinku, ale fundamentální léčebný systém starý dobrých pár tisíc let, který usiluje o znovunabytí rovnováhy těla, myslí a vědomí pomocí našich vlastních zdrojů.

Je to úplný preventivní program založený na naší individuální konstituci.

Ajurvéda je o umění žít.

Sobota 9. března

Za oknem mlha jak řecký jogurt, a tak se rozhodujeme vyrazit s Hádžem o chlup dřív. Byl to dobrý nápad, neboť vrata garáže se zasekávají na půli cesty vzhůru a je nanejvýš jisté, že se auto vzniklým průduchem rozhodně neprotáhne. Rozespálá Julie se rozhoduje podpořit matku v zatěžkávací chvilce odjezdu a v noční košili, s probuzeným kňučícím Maxem v náručí a drkotajícími zuby krouží kolem vzniklé garážové průrvy. Dálkovým ovladačem zkouší spolu s otcem dostat vrata aspoň o půl metru výše, ale vrata tvrdošíjně trvají na svém.

Minuty běží, nervy sekundují a odblokovací klíč není jako naschvál na svém místě. Dobrá rada nad zlato. Hádž se s trpělivostí jemu vlastní protahuje po bříše do garáže.

„Zkusím to hodit na manuál, natvrdo,“ trousí zamyšleně mezi zuby a s výdechem se snaží propasírovat pod sklopenými vraty.

Souhlasím, ač mě o to nikdo nežádá. „Hodit to můžeš, na koho chceš, hlavně ať už jedem,“ přeskakuje mi hlas zimou i rozčilením.

Možná mají mlhu jak řecký jogurt i na letišti, ale počítat s odloženým odletem si netroufám.

Něco uprostřed vrat zavržalo, následně křuplo a vrata se docela lehounce zdvihají nahoru.

„Zatracená převodovka,“ uleví si ještě Hádž a startujeme. Zpátečkou kličkuje v té mrznoucí mlze do kopce k vratům. Julie zabalená do deky stojí u branky, zírá a zívá. Jsou skoro čtyři, a tak se s posledním zamáváním vrací do možná ještě teplé postele. Nejspíš i s Maxem, to on rád.

Terminál 2 pražského Letiště Václava Havla mi servíruje toho rána hned dvě zkušební záludnosti.

Slečnu u automatického terminálu, kde už se srocují další cestující, kteří si nevědí rady s nově zaváděným automatickým odbavováním pasažérů. Množství spolucestujících povážlivě kyne, rezignuji proto na tento způsob odbavení, neboť osobně bych dav neznámků jen posílila, a vydávám se k mezitím otevřené přepážce s živým, fungujícím a chápavým pozemním stevardem.

Dnešní mlhavé ráno se rozhodlo být zátěžové, ba dalo by se říct až potměšilé. Kovový zip na mé kabelce se odmítá otevřít víc jak na píd.

„Copak mi ty dnešní zádrhely chtějí asi sdělit?“ táži se ajurvédsky správně a optimisticky sebe samé, zatímco má cestovní euforie se docela maličko a poprvé zavíklala. Snažím se vykroutit otevřeným kouskem zipu pas s vytištěnou letenkou. Stevard za přepážkou má pochopení a čas, na rozdíl od plešatého staršího pána z narůstající řady za mnou.

Zip nepovoluje, mé zkoušené nervy ano. Takhle jsem si to dobrodružství nepředstavovala. Ruku se mi na několikátý pokus daří vnořit do kabelky. Zevnitř vytrhávám v zipu zaseklý igelitový obal na tekuté drobnosti přípustné na palubu letadla. Ještěže stevard je takový sympaťák a na rozdíl ode mě očividně dobře vyspalý.

Co by nebyl, vždyť to není on, kdo jede do neznáma... a kdoví, na jakou zkušenou, doplnil by s pokýváním bělovlasé hlavy Hádž.

S profesionálním úsměvem (stevard, protože Hádžovi toho rána do úsměvu nebylo) mi vystavuje nejen palubní vstupenky na všechny lety až na jih Indie, ale vybírá mi snaživě místa u okna, abych z něj mohla nejen leccos zahlédnout, ale taky se o něj při dlouhém letu opřít a prospat. Nejspíš na to vypadám už teď. Navrch mi vlepil samolepku *fast track*, tedy že mám nárok na přednostní odbavení. Nejspíš měl obavy, vida mé neprofesionální potíže, abych ten startovní let vůbec stihla.

Navzdory chladnému ránu jsem už zpocená jako myš. Tranzitní prostory jsou však příjemně klimatizované, a tak poslední předodletovou tečkou je jen zahalení se do mlžného oparu parfému Dune od Dioru, čímž jsem zanechala svou poslední pachovou stopu v České republice.

Ano, jsem tak akorát a správně připravena, naladěna a znovu nadšena vyrazit za poznáním záhadné ajurvědy. A nic na tom nemění ani fakt nedávno vášnivě sledovaného kanadského seriálu *Letecké katastrofy*, který mě spíše utvrdil ve víře, že všechny možné chyby a omyly byly před mým vzletem již odhaleny a napraveny.

Přiznávám, že jsem měla v úmyslu sepsat před touto cestou takový malý domácí itinerář – co, kde, jak a tak, ale ve finále se mi do toho posledního sbohem vůbec nechtělo, a tak jsem toho zas nechala.

Usměvavá holandská letuška s blond drdůlkem na temeni odchrchlala svá přivítání i záchranné záležitosti ve své mateřštině, na několikrát kýchnutí a četné žádosti neotužilých pasažérů vypnula mrazivou klimatizaci a já se snažím co nejrychleji zahřát velmi prochladlou koženkovou sedačku.

Letadélko KLM City Hooper E190 startuje. S odlepením od země a posledním pohledem z okna si uvědomuji, jak silnou mám víru, že všechno mé plánované poznávací cestování dobře dopadne.

S tímto nezlomným přesvědčením a dobrou náladou plnou očekávání sleduji, jak se naše „kobyłka“ vyhoupla nad mraky a z hnusné lezavé mlhy a deště se zčistajasna koupe-me ve vycházejícím slunci. Kdo by si pomyslel, jak málo stačí, aby se jednomu chtělo zpívat radostí. Slunce je fenomén štěstí, říkám si a ještě netuším, že právě před tímto fenoménem budu v blízké době nejvíce utíkat.

Blond drdůlek přinesl sýrovou žemli s Pickwickem. Kremžská hořčice, která impregnovala vnitřek žemle, dodala pokrmu příjemně nakyslou příchuť a kelímek s horkým čajem zas úspěšně plaší vtíravou zimu, která se mě stále drží. Vypadá to spíš na mé nevyspání než podchlazenou palubu, a tak operativně využívám volnou dvousedáčku vedle sebe (díky, stě-varde) a chystám se dohánět svůj spánkový deficit.

Dvě kamarádky podnikatelky sedící na „dvojce“ přímo za mnou mají ale pro čas strávený na palubě podstatně jiný zá-měr. Zřejmě se neviděly celou věčnost, a tak je potřeba pro-brat i ty nejintimnější detaily jejich nabitého života, a to jak osobního, tak profesního. Když už se zdá, že k manželům, milencům, spolupracovníkům, šéfům a potomkům není co dodat a bylo řečeno vše, sklopil se mi do klína pán sedící, nyní téměř ležící přede mnou. Ženské peripetie ho nerušily, neb česky neuměl, a tak spal spánkem spravedlivých hned od startu. Leže pohodlně rozvalen nznak začal „tlačit na pilu“. Řezal a řezal, že to rušilo i obě matadorky společenských sa-lonů za mnou. Vystrčily své naondulované melírované ke-bulky nad podhlavníky a příčinlivě na něj začaly mlaskat.

V tu chvíli, s pánem v klíně a užvaněnými podnikatelka-mi v zádech, jsem si připomněla základní a stěžejní pravidlo

správného jogína – zůstat za všech okolností pouze pozorovatelem, nehodnotit, neovlivňovat, přijmout věci, jak přicházejí. Snažím se a pozoruji. Mé „já“ je unaveno a své nohy chladem necítím.

Decentně skopávám chrápajícího pána do jeho sedačkových mezí, zouvám se a přistupuji k prohřívání svých dolních podchlazených končetin dle doporučení letáčku, který vypadl spolu s ukládajícím se pánem z kapsy přede mnou. Vypadl i sáček na zvratky. Vida, domnívala jsem se, že teď už se létá bez zvracení.

Pata a špička, desetkrát si ťuknout do podlahy – jako startovní cvik skvělé, poté kroužení špičkou nohy před a pod sebou (no tohle je náročnější), prý aspoň patnáctkrát, nároky se zvyšují a chtějí po mně třicetkrát zvednout koleno, a to ve svižném tempu, které zakončuje kroužení ramen. Vzepnula jsem se k nástinu čardášového poskoku a jen docela lehce probudila zájem přes uličku sedícího mileneckého páru. Přitahuji si kolena na střídačku k hrudníku a nakonec mě letáček žádá zalehnout na stehna a masírovat kotníky – vlastní. Bohužel, ani již vzorně sedící pleš pána přede mnou mi neskýtá v hooperu tolik prostoru, abych si dosáhla kamkoliv níže pod kolena. Přesto letáček i cviky fungují, teď už vím, které nohy jsou konečně mé.

S dospíváním jsem se rozloučila, podnikatelky jsou právě u liposukcí a dle vrtění a šustění zezadu se dá celkem snadno odhadnout, které partie budou předmětem eventuálního chirurgického řezu. Dvojka zamilovaných hrdliček na mém pravoboku přes uličku se již zaobírá zas jen sama sebou a s výjimkou mé krátké gymnastické rozmrazovací sestavy a hořčičné zeměle dělají vše pro to, aby splynuly ještě před přistáním. Řekla bych, že se jim to podaří.

Let Praha–Amsterdam není dlouhý, a tak se chystáme za holandského doprovodu blond drdůlku sednout na mega-

letišti Schiphol. Hooper vlítl do mraků a s kapitánovým hlášením o turbulencích se nepěkně rozskákal. Někde úplně zezadu se ozvalo několik zvuků dávení. Aspoň vím, že zvratko-sáčky mají v hooperu své místo.

Přistáli jsme klouzavě, zprudka a někde v betonových polích kolem letiště, kam výstupní choboty nedosáhnou. To je ale dost malér, neboť cestujíc do horké Indie jsem s chobotem počítala, zimní svrchník si nevzala a s venku padajícím mrznoucím deštěm naopak nepočítala. Čekám, třesoucí se zimou, ve vchodových dvířkách letadla, až jsou schůdky pode mnou prázdné. Pak nabírám dech, tryskem беру schodiště i letištní plochu a pádím k tranzitnímu, opodál lelkujícímu busu. Aspoň to paraple kdybych měla. Nejsem však evidentně sama, kdo podcenil vyloďení v Amsterdamu, a tak si ani moc nenadávám.

První návěstní tabule *Departures* nevěstí žádný odlet do Bombaje, což mě trochu znervóznilo. Zvlášť pak s ohledem na palubní lístek vystavený pražským stevardem sympátkem, kde je signalizována nejen odbavovací přepážka až na druhé straně letiště Schiphol (a že je tohle letiště opravdu mega!), ale především už by mělo probíhat mé odbavení do Bombaje.

Nebudu to dál dramatizovat. Amsterdamské letiště je i při své obří velikosti velmi přátelské a dobře organizované, a aby mě již více nedrželo v úzkých, naskočil na další tabuli i můj odlet s víc než půlhodinovým zpožděním. Chválabohu za něj, protože pochybuji, že by se stačil přeložit i můj tropický outfit s odbornou ajurvédskou studijní literaturou.

Osobní odbavování pasažérů pro zaoceánský let Schiphol–Bombaj v délce jedenácti hodin předčilo všechna očekávání, která jsem si mohla pro tento den pracně a pilně představovat a plánovat. Fronta cestujících, kteří měli v úmyslu cestovat tohoto dne se mnou, se táhla od indikované E08 přes

všechna éčka až na to úplně první v éčkovém odbavovacím tunelu. Americká letecká společnost Delta Airlines tradičně a stále v plné bezpečnostní ostražitosti předvádí, jak vypadá opravdu důkladná prověrka jednotlivce na společný let. Tempem skomírajícího šneka a vzájemným seznamováním jsme se proplížili všemi éčky k prvnímu sítu, kde si nás vyzvedávají k osobním pohovorům komisi vyšetřovatelé od Delta Airlines.

„Kdopak vám balil zavazadlo? Nezůstalo chvilku někde bez dozoru? A proč jedete do Indie?“ Dostávám standardní otázky, ale neodpovídám zřejmě k jejich plné spokojenosti, neboť mě předhazují jako horký brambor supervizorovi. Ten mi výše zmíněné záludné otázky klade v úplně stejném pořadí znovu a navrch přidává: „A proč samotná ženská, notabene důchodkyně, jede až na jih Indie?“

Přemýšlela jsem, jestli to není nějaký zakuklený hinduista, ti jsou prý dosud přesvědčeni, že cestuje-li žena sama, jedná se o ženu takzvaně povětrnou. Ale do toho by mu zase nemělo nic být. Nevím už, co bližšího a uspokojivého dodat. „Cestuju sama ráda a toužím zažít ajurvědu v reálu,“ odpovídám popravdě a asi se trochu červenám, jelikož se už na nás dívá většina „zkoušejících“, o spolupasážérech ani nemluvě.

O ajurvědě se k němu nejspíš ještě nic nedoneslo, a tak spouštím: „Víte, to je takový systém tradičního indického lékařství a ten systém harmonizuje tělo, mysl a duši s přírodou.“ Chvilku na mě podezíravě kouká, a protože jsem nabyla dojmu, že ho mé povídání zaujalo, v zájmu věci a urychlení odbavení se rozhoduji jít do hloubky. „To máte tak – ajurvěda se zaměřuje na dynamické vyvažování životních energií, kterým se říká tělesné prány a...“ Podíval se na kolegy, pokrčili rameny a pas přitom obraceli a strkali do nějaké blikající škatulky tak dlouho, až vazba vnitřní části povolila. Je to

jasné, nelíbím se jim, s ajurvédou či bez ní, ale co s tím holt nadělám.

„Těžký život seniorky dobrodružky,“ prohodil nepříliš povzbudivě nějaký týpek, co vypadal jak uplakaný Paul Newman.

„Jste si jistá, že vám nemohl někdo něco nepozorovaně přibalit či strčit, ať už kamkoliv?“

Asi se domnívají, že stařence už na životě nejspíš nesejde a slepá, hluchá nechává svá zavazadla k přebalení kdejakému teroristickému lumpovi.

„Trošku se mi zdá, že už to přeháníte,“ říkám s vypjatým hrudníkem, dotčenou tváří a začínám chápat, že bezpečnostní procedury à la USA mohou leckoho odradit od cestování. Ne však mě!

Hned nato mě strčili do prosklené kukaně, kde mám v širokém stoji rozkročném mávat rukama stylem Čajkovského labutě a kolem mě se místo krásného prince prohání ocelový bzučící skener. Všechno marné, tedy nedostačující – z kukaně rovnou na osobní prohlídku, a protože ani ta nepodává důkazy o mé bezúhonnosti, přichází nejtěžší kalibr. Tentokrát v podobě fešáckého policajta s americkým úsměvem od ucha k uchu typu televizního zpravodaje Martina Řezníčka.

Probrali jsme celé mé curriculum vitae, všechny mé cestovatelské eskapády... a ačkoliv jsme nedošli k nějakému zřetelnému posunu či kompromisu, rozhodl: „Tady se není čeho obávat,“ a s velkým úsměvem mě vyprovodil až za dveře. Asi už aby mě měli z krku. Venku stále hustě leje a zpoždění nabírá stále větších rozměrů. Určitě i mojí vinou.

Airbus A330 je sice jen jednopatrový, ale proti ranní kobylce obrovský. Jen toho místa k sezení není ani o chlup víc. Pražský stevard sympáťák mi připravil velikou radost hned vstupním zjištěním, že mi zabukoval místo na dvojku až úplně vzadu s vedlejším neobsazeným místem.

Promptně zahajuji stlačené manévry – polštářek Delty, nafouknout připravenou podkovu za krk, načechrat deku a... No to snad ne.

„Máte vedle vás, prosím, volné místo?“ říká jistý Paul Sims, potomek ukrajinských emigrantů žijící v USA, ženatý s Brazilkou Conchitou a pracující pro německou firmu s čistícími prostředky na auta.

„Víte, sedím támhle vepředu,“ a máchnul rukou takovou silou, že jen průvanem srazil můj přifouklý polštářek právě připravený k zalehnutí, „a hned vedle sedí malá holčička, která si chce zdřímnout.“

„Já taky,“ chtělo se mi zařvat, ale protože jsem už holčička velká, způsobně jsem potrásla hlavou a spustila nohy ze sedačky.

„Tak mě napadlo, když máte vedle sebe to volné místo...?“
Co na to říct!

Netvářím se nejspíš kdovíjak nadšeně, z čehož vydedukoval, že je mi povinován nezávaznou, mnohahodinovou a hlavně vtipnou konverzací. Probrali jsme úplně všechno. Začal tím, že mě zevrubně seznámil se svým milovaným iPhonem, pokračovali jsme přes obtlouklého synka Lucase, nekonečně rozesmátou dceru Sáru, kyprou manželku Conchitu, psa křížence jménem Kolda až po neschopné spolupracovníky a vynikající kamarády z off-road klubu.

Delta nás mezitím napájí, čím si kdo řekne, a podávaným obědem si mě získává zpět na svou stranu. Indické vegetariánské menu, kterému vévodí rýže se špenátem, završené něčím hnědým a děsně dobrým je večer vystřídáno *wrapem* – palačinkou plněnou zeleninovou směsí, to vše máčené v chuťově nedostižné omáčce. Tohle bych za tři neděle měla umět uvařit taky!

Neděle 10. března

O půlnoci se s námi Deltáci loučí v mraveništní Bombaji. Čeká mě šestihodinové čekání na další letecké spojení do jižní Indie na letiště Dabolim v Goa. Ač mám kufr jasně poslán až do Goa a okatá slečna za přepážkou mě ujišťuje: „Nemějte obavy, všechno je zařízené,“ napadá mě, když tak sleduji tu letištní divočinu kolem sebe, že by nebylo od věci přece jen prověřit mou zavazadlovou tranzitní záležitost. Času mám dost a stejně si není kam sednout.

A vida, procházkou kolem nevyzvednuté bagáže se potkávám i s tou svou, notabene viditelně označenou do Goa. Při dalším dotazu dostávám od okaté slečny pochvalu, že jsem šikovná.

Nadmula jsem se pýchou a začala tušit, že to právě setkání s Indií bude výživné, napínavé a nejspíš i dost náročné po více stránkách.

Prozatím se opírám o vozík, na němž mám nečekaně naložen velký kufr, malý kufřík, kabelku a letištní zřízenec mě diriguje ven z haly, směr *Departures internationales*, ač se jedná o let *domestic*. Otevírají se přede mnou mléčné automatické dveře a já stojím na chodníku nejen v infarktové téměř

čtyřicetistupňové prádelně, ale především na půlnoční letištní kolonádě napěchované místními lidičkami, v zástupu vítajících a loučících se Bombajanů, prodejců voňavých plátek *čapátí* a rybích kroket a snaživých mladíků, hledajících příležitostnou práci. Vozík smýká se mnou i s těmi, kteří v té vřavě svižně nezareagují. Zdá se totiž, že hledaný vstup do mezinárodních odletů byl mezitím dočasně zrušen, zřízení u všech dveří tvrdí, že můj vchod je úplně jinde a dál.

Lepím se na dobrodruha rozcuchaných vlasů s několika velmi dlouhými dredy, které se houpají v rytmu jeho kroků. V puse ulomený zub, špinavé tílko a úsměv hollywoodského producenta. Vypadá na mezinárodní odlet. Zřízení nás vyhazují už jen dvakrát a napotřetí vstupujeme do haly, kam vedly vlastně všechny vstupní cesty.

„*No problem,*“ usměje se na mě zkušenější dredař, sveze se podél stěny na zem a ležmo očekává svůj ranní letecký spoj do Puny. Byla jsem mu vděčná za krátkou společnost, pomoc a nalezení původně neexistujícího odletového terminálu. Skutečně, odletová čekací hala, evokující rozměry a provedením neudržované kasárny, čítá osmnáct sedadel. Pochopitelně a beznadějně všechna hned naněkolikrát obsazena. Stelu si na vozíku, zabezpečuji jednotlivé kusy bagáže, střídavě klimbám a očumuji cvrkot kolem. I přes luxus klimatizovaných kasáren se hodiny po půlnoci, i při mé sebevětší snaze smysluplně využít čas čtením či tematickým pokusem o meditaci, nekonečně a příšerně táhnou. Vidím, že mi chybí trénink naší Julie, která je schopna a ochotna praktikovat návraty ze svých nočních eskapád právě a hlavně v tuto ranní dobu. Má druhá cestovně probdělá noc mě uvádí do stavu mouchy, snězte si mě.

Vnitrostátní spoj Bombaj–Goa, vypravovaný z mezinárodního odbavovacího prostoru, je nacpán k prasknutí. Odbavování se nekonečně táhne, neboť ženy odbavují zase jen

ženy, a ač muži už jsou dávno v letadle, „ženský“ odbavovací had nemá konce. Bodejť by jo, to chce pečlivost a trpělivost, prověřit každý záhyb *sári*.

Letadlo bobtná nejen pod nápořem pasažérů mířících za ještě větším teplem na jih, ale především množstvím indických příručních zavazadel, protože umístit je do schránek nad hlavou se daří jen prvním ratlíkům. Ostatní je cpou pod sedačku, před sebe, pod nohy a na klín se taky něco vejde. Vedle mě usedá jeden z mála bělochů a jedním dechem vyklopí, že je z Litvy, žije v Dortmundu a živí se tím, že německá auta Audi putující za zvýhodněných podmínek na litevský trh kupuje za rovněž zvýhodněný peníz a obratem je vozí zpět do Německa, kde je se ziskem prodává.

A prý vůbec ne špatně, což dokládá obrovskými zlatými hodinkami, které mu běhají od zápěstí až k tetovanému předloktí, a iPadem, na němž mi s velkým gustem a pěkně nahlas dokumentuje své realitní a další skalpy. Považuje se docela určitě za křížence Billa Gatese a Edwarda Snowdena a mně nezbyvá než se s tím smířit. Naštěstí let trvá jen hodinu.

Letiště v Goa je podstatně menší, přehlednější, skoro bych řekla letiště kamarád. Čekám na smluveném místě u východu a rentgenuji očima zástupce hotelů, cestovních agentur a dalších společností, kteří mávají papírovými tabulkami se jmény očekávaných pasažérů. Nevidím se, zato jsem stále vlhčí a vlhčí z nastupujícího žáru dne a stoupající nervozitou, co bude dál. Na vozík obtěžkaný kufrem, kabinovým kufríkem a cestovní kabelkou kupím, co se dá ještě svléknout, a po očku odhaduji, jak dlouho takhle spolu vydržíme tady a teď na bublající ulici začínajícího indického dne.

„Paní, na koho čekáte? Nechcete pomoci? Odvezu vás! A kam se potřebujete dostat?“ ptají se snaživě nejbližší okatí Indové a mně je jasné, že něco je jinak. Nejenže se teplota